DE CURAÇAOSCHE COURANT.

Deel XXIV. ZATURDAG den 19den MAART 1836. N. 12.

Chineesch Postwezen.

Volgens den Almanak van Peking, houdt China 1,800,000 soldaten op de been, die zelfs in de kleinste vlekken en dorpen in garnizoen liggen, gehuwd zyn, en zich met landbouw, bestuur en regtsoefening bezig houden. Ook verrigten de militairen eene soort van gendarmendienst; alle schildwachten worden hoofdzakelyk tot koerier gebezigd, dewyl in China geen ander postwezen bestaat dan deze hardloopers. Van het eene wachthuis tot aan het andere, die langs de wegen en kanalen op zekere afstanden van elkander gelegen zyn, worden de depêches van het hof door hen overgebragt; van Peking naar Canton zyn de brieven niet langer dan 12 dagen onderweg, zoodat de kouriers elken dag circa 50 uren gaans afleggen moeten. Zulk een groot snelheid in het loopen staat tevens by de Chinezen in groote achting; want vlugheid ter been wordt by hen, even als by de oude Grieken, voor de eigenschap van eenen held gehouden.

Vermoedelyke oorsprong van het woord Beurs.

De vermaarde Guichardin, die in 1550 leefde, geeft daarvan de volgende afleiding: Te Brugge bestond een plein, aan welks einde een groot en oud huis stond, hetwelk gebouwd en bewoond was geworden door de familie *de la Bourse*; gelyk nog blykt uit het familiewapen, dat in den gevel van dit huis gebeiteld is, en hetwelk *drie beurzen* voorstelt. De kooplieden, die te Brugge ten handel kwamen, namen de gewoonte aan om deze plaats de *Beurzen* of de *Beurs* te noemen, en by wege van analogie, heeft men dezen naam aan de plaatsen der algemeene byeenkomst van kooplieden, in de meeste handelsoorden van Nederland en Frankryk gegeven. Sommige schryvers geven echter aan dezen naam eene andere afleiding, en beweren, dat de kooplieden van Antwerpen in der tyd een huis gekocht hebben om daarin hunne byeenkomsten te houden; dat dit huis met een uithangbord voorzien was, waarop eene beurs was afgebeeld; dat de naam van het uithangbord (volgens vry algemeen gebruik) aan het huis zelf werd gegeven, en dat, vermits Antwerpen, in de zestiende eeuw, de meest handeldryvende stad van den omtrek was, de naam van *Beurs* voor de vergaderplaats der kooplieden in de koopsteden van de Nederlanden, Duitschland en Frankryk is in zwang gekomen.

De Vrouwen-Jaarmarkt.

In het oostelyke gedeelte van Hongarye verheft zich een berg, Bihar genaamd. Deze afgelegene hoek is slechts bewoond door een geslacht van veehoeders van Wallachyschen oorsprong, die in eenen half wilden toestand en vreemd aan alle beschaving leven, en slechts weinig verkeer met de overige wereld hebben.

Alle jaren, op het feest van St. Petrus begeven zich de Wallachyërs van den Bihar naar de vlakte van Kalinasa, om eene kermis by te wonen, waar allerlei handel gedreven wordt, maar die van een byzonder belang voor de jonge lieden van beide geslachten is; want er worden hier ook huwelyken gesloten, en men kiest daar eene vrouw uit even als men huisraad of eetbare waar koopt. Elk huisvader brengt derwaars zyne huwbare dochters benevens derzelve huwelyksgift op karren of op den grond opeengestapeld. Deze huwelyksgift draagt blyken van de armoede dezer bergbewoners, en bepaalt zich gewoonlyk tot eenige weinige stuks vee, schapens, varkens en gevogelte. Intusschen wordt ook het tooisel der vrouwen niet vergeten; hetzelve bestaat in stukken geld met gaten daarin geboord, om aan de lange haarlokken vastgemaakt te worden. Met een zoodanig gevolg begeeft elk meisje, dat een man verlangt, naar de kermis.

De jongelingen daarentegen, die trouwen willen, komen naar de jaarmarkt gehuld in schappenvellen. Met opgesparde oogen, die onze vrouwen op de vlugt [illegible] bezigtigen zy thans al de jonge meisjes, die door hare ouders derwaarts gebragt zyn.— Ieder kiest naar zynen smaak. Dit gedaan zynde, wendt men zich tot de ouders, en vraagt wat zy eischen, wat zy geven, wat zy hebben medegebragt. Men dingt, en wanneer men het niet eens kan worden, zoekt de liefhebber elders. In het tegenovergestelde geval slaan beide partyen in de hand op eene wyze, die door de gansche buurt gehoord wordt; dit is eene aanzegging van de mededingers, dat de koop gesloten is. De bloedverwanten omringen dan de verloofden; de brandewyn wordt met volle bekers geschonken; de priester wordt geroepen, en zonder langer verwyl haalt deze zyn gebedenboek uit den zak, en spreekt de huwelyks-inzegening uit.

Nu komt het oogenblik des scheidens.— De jonge vrouw neemt afscheid van hare bloedverwanten, tot welke zy bereids niet meer behoort; zy klimt nu op de kar van haren echtgenoot, dien zy voor weinige uren niet eens kende, en door hare kudde gevolgd, wordt zy geleid naar het huis, dat het hare wordt, en waar zy pligten te vervullen heeft, over welke zy nimmer den tyd had na te denken. Dikwyls doet zich terstond reeds de magt des echtgenoots gevoelen, en somtyds ontstaan er op de kermis zelve bloedige vechtpartyen onder de bergbewoners. Het Hongaarsche gouvernement tracht reeds lang naar de middelen tot afschaffing dezer kermis; maar een verbod zoude zeer tegen de oude gebruiken, en zelfs tegen de herderlyke behoeften van den Biharschen volksstam inwerken, om van kracht te kunnen zyn. De kermis duurt dan ook nog steeds voort. Men huwt er, men geraakt er beschonken, men vecht onderling; en echter houden de Wallachyërs des lands staande, dat het een prachtig feest is.

Geschiedkundige Anecdote.

Onlangs werd te Parys in eene armoedige woning, by het overlyden van eenen vroeger welgezeten schoen- en laarzenmaker, een testament gevonden, van den volgenden inhoud:

"*Ik sterf in de diepste armoede, niettegenstaande ik ryk had kunnen worden. Ik legateer aan den Heer V . . . . ., myn buurman, wien ik by dezen verzoek, my te laten begraven, myne grootste bezitting in deze wereld, namelyk* EEN PAAR LAARZEN. *Ik weet, dat ik hem geen grooter genoegen kan verschaffen. Hy zal welligt nader vernemen, hoe dierbaar my dezelve waren.*"

Deze opheldering heeft dan ook werkelyk plaats gehad, waaruit gebleken is, dat de genoemde laarzen werkelyk een reliek zyn, en een eigendom der familie van den bezitter hadden behooren te blyven; maar door noodlottige omstandigheden, of liever ter vergelding eener te bewyzen weldaad, aan eenen vreemden bezitter zyn overgegaan.

Zie hier de korte, maar belangryke geschiedenis van het bewuste legaat:

Na zyne terugkomst van de belegering van Toulon, toen hy nog artillerie-officier was, verviel Bonaparte in ongenade by het toen bestaande gouvernement, misschien wel, omdat hy by die belegering zoo byzonder had uitgemunt.

De eigenliefde van den jongen officier moest zulk eene ondankbaarheid, natuurlykerwyze, in verbittering ontaarden, en het besluit doen ontstaan, om de Fransche dienst dadelyk te verlaten. Bonaparte wist, dat Turkye zich ten kryg tegen Oostenryk uitrustte; hy vatte derhalve het voornemen op, naar Konstantinopel te gaan, om zich onder de verdedigers van Turkye te scharen, toen zyn vriend Ferron hem berigtte, dat het hem gelukt was, hem Bonaparte, het bevel over een legercorps te bezorgen en een tydverloop van veertien dagen te doen verleenen, om zich, op zyn gemak, naar zyn' post te begeven.

Het gouvernement had deszelfs onregtvaardigheid jegens hem ingezien en had hem weder in genade aangenomen. Bonaparte haastte zich, om de noodige aanstalten voor zyn vertrek te maken. Maar onder andere reisbehoeften had hy ook een paar nieuwe laarzen noodig. Hy bestelde die by zynen gewonen laarzenmaker, wiens winkel toenmaals tegen over het Paleis der Justitie was. De laarzenmaker ging dadelyk aan het werk, en het bestelde paar laarzen was gereed, den dag vóór de afreis van Bonaparte.

Maar de laarzenmaker bragt met de laarzen de rekening, en Napoleon had op dat oogenblik even zeer gebrek aan geld als aan laarzen, zoo dat hy zynen leverancier eene assignatie op het ministerie van oorlog gaf. De laarzenmaker met dit papier geen genoegen vindende, weigerde hetzelve in betaling te nemen, en ging met de laarzen weder naar huis: zoodat Napoleon zich in de noodzakelykheid zag, om by een' anderen schoenmaker te gaan.

Het alzoo veroorzaakte oponthoud deed Napoleon, in plaats van den vierden Vendemiaire, besluiten, zyne afreis nog eenige dagen uit te stellen. En in dien tusschentyd schreef hem Barras, dat hy zyne afreis geheel en al moest uitstellen, daar de uitbarsting der revolutie den dertienden Vendemiaire zou plaats hebben. Bonaparte handelde overeenkomstig den raad van Barras, en werd, om een paar laarzen, die hy niet had kunnen betalen Keizer van Frankryk.

Ditzelfde paar laarzen, die de Heer V . . . . geërfd heeft, zyn door den bovengemelden testateur gemaakt. Hy heeft dezelve sedert al dien tyd zorgvuldig bewaard, omdat hy ze aan niemand kon kwytraken, wyl Napoleons laarzen, even als het pantoffeltje van Asschenpoester, hem alleen slechts van pas waren.

BEKENDMAKING.

KOLONIALE SECRETARY.

Curaçao den 1 Maart 1836.

DE HeerKoloniale Secretaris ad-interim H. KIKKERT, by dispositie van den HoogEd. Gestr. Heer Gezaghebber ad-interim dezer kolonie, in dato van heden No. 160, benoemd zynde tot Lid in het Collegie der Wees- Onbeheerde en Desolate Boedelkamer alhier, zoo wordt zulks by deze ter kennisse van het publiek gebragt.

De Commis ter Koloniale Secretary,
C. GORSIRA.

BEKENDMAKING.

KOLONIALE SECRETARY.

Curaçao den 1 Maart 1836.

HIERBY wordt ter kennisse van het publiek gebragt dat, met approbatie van den HoogEd. Gestr. Heer Gezaghebber ad-interim dezer kolonie, de Heer CORNELIS GORSIRA, Commis ter Koloniale Secretary, van en met heden belast is geworden met de post directie alhier.

De Koloniale Secretaris ad-interim,
H. KIKKERT.

BEKENDMAKING.

KOLONIALE SECRETARY.

Curaçao den 4 Maart 1836.

DE HoogEd. Gestr. Heer Gezaghebber ad-interim dezer kolonie, by dispositie in dato 2 dezer, No. 166, den Heer NICOLAAS ANSLYN geadmitteerd hebbende om als Translateur en Interpreteur van en in de Nederduitsche, Fransche, Engelsche en Spaansche talen, alsmede in de landspraak op dit eiland te ageren, zoo is als zondanig door Zyn HoogEd. Gestr. aan den genoemden Heer N. ANSLYN de vereischte acte van admissie verleend geworden.

De Koloniale Secretaris ad-interim,
H. KIKKERT.

BEKENDMAKING.

KOLONIALE SECRETARY.

Curaçao den 18 Maart 1836.

NAMENS den HoogEd. Gestrengen Heer Gezaghebber ad-interim dezer kolonie, wordt by deze bekend gemaakt, dat de zetting van het brood voor de volgende week, eindigende den 26 dezer als volgt is bepaald: het brood van vyftien Cents moet 16 Oncen wegen, en van mindere pryzen naar evenredigheid; zullende het zoogenaamde fransche brood van den voormelden prys, een once minder mogen wegen; op pœne als by de Publicatie van den 16den Maart 1824 is vastgesteld.

De Koloniale Secretaris ad-interim,
H. KIKKERT.

BEKENDMAKING.

KOLONIALE SECRETARY.

Curaçao den 11 Maart 1836.

ALZOO de navolgende personen zich by rekwesten aan den Gezaghebber ad-interim dezer kolonie vervoegd hebben met verzoek om te mogen verkrygen brieven van manumissie voor de hun in eigendom aankomende Slaven, te weten:

PHELIPI ANTONIO FRANSES, voor het Slaven kind genaamd ARNELLA NIEVES;

FELIX VIDAL, als Testamentaire Executeur over den Boedel en de Nalatenschap van wylen ANNA ELISABETH KOLFF, voor de Slavin HERMINA;

De weduwe van ISAAC KIKKERT, voor het Slavenkind FRANCISCO;

GERARD M. CALVO, voor de Mulattin MARIA ELEONORA;

A. E. & J. G. FABER, voor den Mulat genaamd GUILLERMO PAULA;

zoo is het dat de Gezaghebber ad-interim voormeld, na vooraf den Kolonialen Raad te hebben gehoord, goedgevonden heeft zulks algemeen bekend te maken, en een iegelyk die eenig regt of pretentie op de genoemde Slaven mogt sustineren op te roepen, om binnen den tyd van *drie* weken, na dat deze bekendmaking voor het eerst in de openbare dagbladen zal zyn geplaatst geweest, van hun vermeend regt of pretentie ter Koloniale Secretary aanteekening te doen; zullende, na verloop van dien tyd, de verzochte brieven van manumissie worden verleend.

De Koloniale Secretaris ad-interim,
H. KIKKERT.

LYST van de ter Koloniale Secretary liggende onafgehaalde brieven, aangebragt sedert de laatste acht dagen.

Samuel Raymond.
Josefa Marcano de Pando.
Sarah Monsanto.
David Curiel.
Dirk J. Bart.
Maria Martha Wiesche.
Rachel Levy Maduro.
Jose Arcena.
Isaac Lopez Fonseca.

Curaçao den 18 Maart 1836.
De Commis, belast met de opgemelde directie,
C. GORSIRA

OPROEPING.

DE ondergeteekende in kwaliteit als Testamentaire Executeur in den boedel en de nalatenschap van wylen den Heer CORNELIS BORGHMEESTER, alhier gewoond en overleden, op den 28 February jongstleden, roept by deze op al de genen, die vermenen mogten eenige vorderingen te hebben tegen den gemelden boedel, om dezelven inteleveren; namelyk: de genen die alhier en op het eiland Curaçao woonachtig zyn, binnen den tyd van zes weken, van de dagteekening dezer te rekenen; en de genen die elders woonachtig zyn, binnen den tyd van zes maanden. Tevens worden al de debiteuren aan opgemelden boedel, zoo hier te lande als elders wonende, aangemaand, om zoo spoedig mogelyk betaling van hunne rekening te komen doen, ten einde geregtelyke invordering te vermyden en den boedel tot liquiditeit te kunnen worden gebragt.

MARTHEN EVERTSZ.
Aruba den 8 Maart 1836.

Publieke Verkooping.

DE ondergeteekende namens het Collegie der Wees- Onbeheerde en Desolate Boedel Kamer, in kwaliteit als speciale gemagtigden van den Heer HENRY PRICE, zal op Maandag den 28 dezer, (op zeer voordeelige voorwaarden) by publieke opveiling doen verkoopen:

Eene PLANTAGIE genaamd BON-PAIS, of alias de COUAZ, met deszelfs woonhuis, magazyn en verdere gebouwen, staande en gelegen in de Midden Divisie, 2de District; als mede Vyf Slaven, enz.

De Weesmeester,
G. VOS Jz.
Den 18 Maart 1836.

Publieke Verkooping.

DE ondergeteekenden maken hierby bekend dat zy tegen Woensdag den 30 dezer maand, by publieke opveiling zullen doen verkoopen:

TWEE HUIZEN, staande en gelegen alhier aan de Overzyde dezer Haven, in de Tweede Wyk, onder N°. 104 en 118; kunnende de genen die daarin gading hebben de kondities, drie dagen vóór den verkoop dag, ten Vendu Kantore vernemen; en de effecten zyn van heden af te bezien.

J. VAN DER DYS.
DEW. H. L. VEGT.
P. PLETSZ.
N. MAACK.
J. M. WEITZ.
Den 18 Maart 1836.

CURAÇAO.

Vaartuigen in en uitgeklaard sedert onze laatste.

INGEKLAARD—MAART.

12. golet Candelaria, Gomez,	Puerto Cabello
14. faluche Maria Gregoria, Ocando,	Coro
boot Santa Rita, Alvarado,	dito
golet Dos Hermanos, Ramires,	dito
15. —— Aurora, De Haseth,	St. Thomas
—— Louisa, Sandrea,	Puerto Cabello
16. bark Anna Isabel, Wever,	Aruba
17. golet Casualidad, Gonsales,	Coro
brik William, Nuñez,	Maracaibo
18. —— Volta, Warner,	Nieuw York

UITGEKLAARD—MAART.

12. bark Twee Gezusters, Hart,
14. golet Maria Cathalina, Marquez,
15. —— Venezolana, Arostequi,
—— Redwing, Weeks,
—— Louisa, Sandrea,
faluche Cleopatria, Machado,
16. boot Santa Rita, Alvarado,
17. —— Tres Amigos, Cumare,
golet Casualidad, Gonsales,
18. bark Anna Isabel, Wever,
faluche Maria Gregoria, Ocando,
golet Dos Hermanos, Ramires,
—— Eliza Matilda, Zamo,

SCHYNGESTALTEN DER MAAN.
MAART 1836.

V. M. Donderdag den 3 te 5 u. 16 m. 's morgens.
L. K. Donderdag den 10 te 4 u. 48. m. 's morgens.
N. M. Donderdag den 17 te 4 u. 28 m. 's morgens.
E. K. Vrydag den 25 te 3 u. 48 m. 's morgens.

Onze Courant verschynt heden in een nieuw kleed. Wy hebben haar dit nieuwe kleed aangedaan om door het uiterlyke ook te behagen en den lezers, die oud worden en een zwak gezigt krygen, te gemoet te komen. Doch dit kleed, zoo als alle kleederen, kost geld, en tamelyk veel geld, waarom wy naar billykheid verwachten, dat, even als wy het verzwakt gezigt van de lezers te gemoet komen, die lezers, welke de Couranten van de inteekenaars voor dezelve, om niet ter lezing krygen, onze beurs zullen te gemoet komen, door zelven inteekenaars te worden. Om niet kan geene Courant gedrukt worden; en wy durven echter met leedwezen, zonder overdryving zeggen, dat het ¾ gedeelte der genen, die de Courant lezen, geen cent er voor betalen. Zoo voortgaande zullen wy niet kunnen bestaan en genoodzaakt worden met de uitgeving van de Courant optehouden. In elk land, by alle beschaafde volken, helpt het betere gedeelte van het volk, de eene of andere nuttige inrigting staande houden. De tyds omstandigheden kunnen toch niet zoo slecht wezen, of men zou, zoo niet alleen, met er beide eene Courant kunnen nemen, hetgeen alsdan maar 50 Cents in de maand kost. Voor minder toch kunnen wy geene Courant uitgeven, want alles moet ons van buitenlandsch aangebragt worden, hetgeen de uitgaven groot maakt. Niet alleen dat men geene Courant neemt, maar er worden ook weinig of geene advertentien ingezonden; en alles wordt, goed of slecht geschreven, elders ter lezing aangeplakt; zelfs de Edictale Citatien, worden slechts onder de Stads poort aangeplakt, als of de buitenlandsche crediteuren van eenigen boedel, alleen onder die poort moeten doorgaan, of hooren kunnen, wanneer de Citatie afgekondigd wordt. Of zulks aan de bedoeling eener zoodanige indaging beantwoordt, daar twyfelen wy zeer aan.

Er mogten welligt onder de geabbonneerden voor de Courant eenigen zyn, die vermenen dat men vry over zyn eigendom kan beschikken, dit regt op eigendom kennen wy ook; maar is het ook billyk dat men ten nadeele van derden, over zyn goed beschikken mag, zonder daarby zelf eenig voordeel te hebben? Het mag regt, doch niet strikt billyk zyn.

Wy zullen deze gelegenheid te baat nemen de inteekenaars voor onze Courant, wederom te verzoeken, minder mild te wezen met het uitleenen hunner Couranten, aangezien zy niet alleen ons, maar ook het publiek er mede benadeelen; want als men niet ontkennen kan, dat eene drukpers in een land eene nuttige inrigting is, dan volgt er uit van zelve, dat het niet bestaan derzelve een nadeel is voor het land. Niemand mag zich onttrekken mede werkzaam te zyn voor het algemeen.

Met de aankomst van een vaartuig van Nieuw York, hebben wy eene Courant van den 24 February jl. ontvangen, waaruit wy met genoegen eene mededeeling van den President der Vereenigde Staten van Amerika aan het kongres, ontwaren, welke hoofdzakelyk behelst dat het Gouvernement van Frankryk de boodschap van den President Jackson, van den 9 December verleden jaar, als eene voldoende opheldering van deszelfs woorden aangenomen heeft en zonder eenig verder verwyl de vervallene termynen der schadeloosstelling zal betalen.

Verder behelst die Courant geen staatkundig nieuws.

Wy hebben eene Courant van Valencia, *el Vehículo* van den 9 dezer gelezen, welke een verhaal behelst der overgave van het kasteel en der stad van Puerto Cabello. Uit dit verhaal blykt het dat er verraad heeft

plaats gehad en wel door den kommandant van het kasteel zelven, den kolonel Rodriguez. Het saluut dat gedaan werd, was het sein des goeden uitslag van de zamenzwering.

Al de krygsgevangenen waren aan boord van twee gewapende vaartuigen, behalve de Generaal Beluche, ten wiens aanzien men berigten uit La Guayra zal moeten ontvangen, wegens de al of niet vrywillige overgave van zyne schoener *Mezelle*, welke hy, vóór de overgave van Puerto Cabello, zoude hebben aangenomen in handen der konstitutionelen te leveren. Het verwachtte berigt van La Guayra zal naar alle waarschynelykheid niet gunstig voor dien Generaal zyn: want het schynt gebleken te zyn, dat hy zyne schoener heimelyk naar St. Thomas had afgevaardigd om levensmiddelen voor de belegerden te halen, welke expeditie, gelyk wy bereids gemeld hebben, door tusschenkomst van het Deensche gouvernement was mislukt.

Er is besloten geworden om het kasteel en de andere fortificatien van Puerto Cabello te slechten. De Generaal Paez heeft zelf de eerste hand aan dit werk geslagen, door met eenen hefboom den eersten steen opteligten; en op zyn voorbeeld is er eene menigte menschen toegevloeid, om de muren dier vestingen, welke menigmalen zoo veel bloeds hebben doen vergieten, omverre te werpen. Reeds waren al de stukken geschut gedemonteerd.

Zink drukkery.

De Heeren Chapman & Komp. hebben te Londen, eene zinkplaten drukkery aangelegd. Deze nieuwe soort van drukkery dreigt eene gevaarlyke mededingster voor de lithographie te worden. De afdrukken hebben volkomen de scherpte en kracht der beste lithographien of steendrukken en ook het groote voordeel, dat de kunstenaar geene zoo groote moeite als by de steenteekening daartoe behoeft aantewenden; en eindelyk dat zy op eene plaat gemaakt worden die naauwelyks $\frac{1}{12}$ duim dik is, terwyl men by de gewone lithographiën steenen gebruikt met welke men een huis kan bouwen.

Zonderlinge kunstberekeningen.

Eene nieuwe Engelsche dwaasheid begint in Frankryk veld te winnen, namelyk, om zonderlinge berekeningen, welke niemand lust of geduld heeft, na te gaan, b. v. hoeveel malen de Fransche kroonen, het bedrag der Engelsche schuld uitmakende, nevens elkander rondom de aarde zouden kunnen gelegd worden, of hoeveel zoutkorrels elken dag in de gezamenlyke kookketels van Groot Brittanje gedaan worden.— Een Zwitzersch liefhebber heeft de inventaris voltooid van de kunstrykdommen, in Frankryk door het Christendom voortgebragt. Vóór de omwenteling van 1793 droeg Frankryk trots op 1,700,000 godsdienstige gedenkteekenen, zonder de huiskapellen en oratoriën te rekenen. In elk dezer monumenten vond men ten minste 50 gebeeldhouwde figuren, zooals in de kleine dorpskerken, en vyf duizend van hout, steen, zilver, ivoor enz. In elke groote hoofdkerk, byzonder te Chartres, alwaar zy alle nog staande gebleven zyn, geeft de gemiddelde term 1292,500,000 standbeelden van slechts eenige lynen hoogte, tot 20 voet en meer; voeg daarby een nog grooter aantal, op glas, muren, zyde of wol, goud- of zilverstof geschilderde figuren en men bekomt voor het minste 8585,000,000 menschelyke figuren aan het Christendom verschuldigd. "Ik zal niet knibbelen, zegt de opgever, over de 5000 steenen beelden, die oudtyds elk godsdienstig gedenkstuk bevatte en over de beelden van ter grootte van eenige lynen tot 20 voet en meer, welke in de groote kathedraalkerken gevonden werden. De liefhebber ziet er zoo naauw niet op. Bovendien heb ik in 3 minuten eene zoo byzondere als belangryke berekening gemaakt, bestemd om de pendant uit te maken van de vorige. Ik heb gevonden, dat het marmer voor de kunsten of gedenkstukken van allerlei aard, alleen na den zondvloed, toereikend zoude zyn, om eenen wenteltrap te maken van 8,839,547,222,343,-678,001 treden, die door het middelpunt der zon gaande, regtuit naar de vaste star zoude gaan, welke zich aan het einde van de staart des grooten Beers bevindt. Terwyl ik hiermede onledig was, heb ik gevonden, dat met de verw door de schilders gebruikt, sedert de schoone eeuw van Pericles, tot op onze dagen, men genoeg zoude hebben, om al de landen, zeeën enz. van den geheelen aardbol tweemaal te verwen en met eene laag was te overdekken. Ik ben zoo zeker van de naauwkeurigheid dezer berekeningen, dat ik een iegelyk uitdaag te bewyzen, dat zy onjuist zyn."

St. preuil, bevelhebber van *Amiens*, vatte, in het jaar 1643, het besluit op, *Arras* te overrompelen, en wilde eenen soldaat, met name courcelles, overhalen, de uitvoering der krygslist op zich te nemen. "Ik heb U gekozen," sprak hy, "wyl gy de slimste soldaat zyt, dien ik ken, en uw geluk is gemaakt, wanneer de streek gelukt. Luister, wat ik bedacht heb. Gy gaat, als boer verkleed, naar *Arras*, en verkoopt fruit. Hebt gy dit eene poos gedaan, zoo zoek met eenen der inwoners twist, en vel hem met uwen dolk neder. Gy moet U laten gevangen nemen, en wordt dan terstond verhoord, en tot de galg veroordeeld. Gy weet, dat het een gebruik in *Arras* is, de misdadigers buiten de stad te regt te stellen. Daarop bouw ik myn plan. Ik plaats eene hinderlaag niet verre van de poort, waaruit men U zal brengen. Myn volk maakt zich meester van dezulken, die buiten komen. Ik snel U te hulp, neem de stad in, en verlos U. Aldus is myn plan, wat denkt gy daarvan?—Goed verzonnen," antwoordde courcelles, "maar deze zaak moet overdacht worden. Zekerlyk," zeide st. preuil, "en ik laat U ook tyd tot morgen, maar dan zegt gy my uw besluit." Den volgenden dag verscheen courcell. "Nu myn dappere vriend, wat denkt gy nu van myn plan?— "Het is voortreffelyk," sprak de soldaat, "maar ik wenschte liever, dat gy my het bevel over de hinderlaag geeft, en— zelf de fruitmand droegt."

Onthoofding.

De Heer Julia Fontenelle heeft eenige geregtelyk-geneeskundige onderzoekingen op geguillotineerden gedaan, om te onderzoeken naar het al of niet gevoelen van pyn na de onthalzing. Guillotin, de uitvinder van dezen straftoestel, Cabanis, Petit en andere physiologen, ontkennen het bestaan van pyn na de onthoofding. Een aantal anderen, waaronder Sömmering, Sue, Moyon, Castel, beweren, op grond hunner proefnemingen, het tegengestelde. Aldini in 1803 in Italie galvanische proeven op onthoofden en in Engeland op een' gehangenen, oud 26 jaren, van een grof gestel genomen hebbende, heeft zich overtuigd, dat de spieren van het hoofd zich nog gedurende drie kwartier uurs zamentrekken, hetwelk by den gehangenen sterker was en twee uren duurde.

De Heer Moyon, Professor in de Ontleedkunde aan de Koninklyke Universiteit te Genua, deed in 1804, met de Heeren Nauche en Aldini, eenige proeven, waaruit is gebleken: 1°. dat by twee hoofden, gedurende een kwartier uurs na de onthoofding aan het licht blootgesteld, de oogleden zich dadelyk sloten, wanneer men die had opgeligt; 2°. dat het hoofd van den onthalsden gevoelig is voor prikkels; 3°. dat, als men de tong buiten den mond trekt en met eene naald prikt, deze zich terugtrekt, terwyl de wezenstrekken een pynlyk gevoel aanduiden. Weicard, een beroemd Duitsch geneesheer, heeft op een hoofd, dat even te voren was afgehouwen, tot tweemalen toe, de lippen zien bewegen. De Heer Julia Fontènelle brengt nog een aantal andere daadzaken by, zoo uit onderscheidene Schryvers als die hy zelf heeft kunnen waarnemen. Ook zoekt hy bewyzen voor zyne stelling in de proeven, die op levende dieren zyn genomen. Een ram, van 3 jaren oud, onthalsd zynde, bleven de ligchaamsbewegingen, gedurende 15 minuten, zoo levendig, dat drie mannen hem naauwelyks konden bedwingen. De kop van eene koe, in anderhalve minuut afgesneden zynde, zoo bleef deze kop gedurende 6½ minuten zeer duidelyke bewegingen met de oogleden, den oogappel, de ooren en de aangezigts-spieren verrigten. Het ligchaam bleef gedurende nog 7 minuten in beweging; de uitdrukking van een pynlyk gevoel was op den kop zoo levendig, dat men zich niet kon onthouden, aan het lyden van het dier geloof te slaan. Hieruit volgt, strydig met het algemeen heerschend gevoelen, dat de doodstraf door de guillotine (en de galg,) wel verre van kort en zacht den dood te geven, tot de wreedaardige en barbaarsche folteringen moet gerekend worden te behooren en onze verlichte eeuw ter schande strekken.

Zeldzaam geval van eenen man, dien men in de maag kan zien.

De beruchte Baron von munichhausen verhaalt ergens, in zyne avontuurlyke reizen, van menschen, die een' spiegel op de borst droegen, waardoor men in het hart kon zien, en eene opening in de zyde hadden, welke naar verkiezing kon geopend, en door welke de voedsels naar binnen geschoven konden worden, zoo als men het brood in den oven schuift.

Het Scheelt weinig, of een gedeelte van dit verdichtsel verwezenlykt zich in *Amerika* by eenen persoon, in de *Edinburgh Review* en elders als alexis st. martin bekend gemaakt. Deze persoon heeft eene opening in de linker zyde, door welke men tot in de maag kan zien, en dat gedeelte der spysvertering, hetwelk in de maag plaats heeft, kan nagaan.

Dit zeldzame geval is niet slechts een voorwerp voor de nieuwsgierigheid gebleven; het is voor de wetenschap belangryk geworden, en het verdient de aandacht der natuurkundigen. In de vooronderstelling, vooral dezen, ook onder onze landgenooten, geene ondienst met eenige mededeeling daaromtrent te zullen doen, willen wy kortelyk opgeven, wat desaangaande reeds ter kennis van het publiek gekomen is. Wy vermoeden, dat de verrigting der spysvertering door de met dezen persoon gedane proeven voor het vervolg veel licht zal ontvangen.

Een jong, uit *Kanada* afkomstig persoon, in dienst by de Pelterymaatschappy in *Amerika*, werd in de maand July 1822, door het afgaan van een jagtgeweer, zoo gevaarlyk in de linker zyde gekwetst, dat niet slechts de 5de en 6de rib verbryzeld, maar tevens een gedeelte der gekwetste long, van het verscheurde middelrif en van de doorboorde maag uit de wonde zakten. Hy kwam onder behandeling van Dr. beaumont. Het gelukte den onvermoeiden Arts, dezen lyder te behouden; maar hem geheel te genezen, dit gedoogde deze later niet, weigerende eene daartoe noodige kunstbewerking te ondergaan. Daardoor werd hy een belangryk voorwerp der nasporende wetenschap.

Met goed gevolg werden in den beginne de hevige toevallen bestreden, en later de bezwaren eener langdurige en overvloedige ettering te boven gekomen; de diepe wonde vulde zich, maar de opening der maag had zich met de tusschenribbige spieren en de huid zoo vereenigd, dat zy eerst ter genezing zoude hebben kunnen gebragt

worden, wanneer zy op nieuw door de reeds gezegde kunstbewerking van deze deelen gescheiden was. Dit weigerde de lyder standvastig. Het inwendige vlies der maag vergroeide verder met de huid, en vertoonde eene opening naar buiten, als die der lippen. Deze opening was onregelmatig; zy had eenen omtrek van twee en een' halven duim, en bevond zich op eene lyn tusschen den tepel der borst (omtrent twee duimen onder denzelven) en de *spina ant. ossis ilei* (de voorste graat van het darmbeen). Door deze opening kon men tot 5 á 6 duim diepte in de maag zien, zoodat, wanneer zy zich uitzette, de ingang van spys en drank door den mond (*cardia*) der maag duidelyk zigtbaar was. Door de pypzwerige opening vloeiden zy echter ook naar buiten. In de zes eerste weken na de verwonding werd byna alles, wat genuttigd werd, langs dezen weg ontlast. Na de genezing werd dit door een sluitend verband belet. Van lieverlede vormde het inwendig of slymvlies der maag eene soort van klapvlies, waardoor de opening zoodanig gesloten werd, dat het verband niet meer volstrekt noodzakelyk was. In de lente van het jaar 1823 was de lyder zoo verre gevorderd, dat hy wederom ligten arbeid kon verrigten. Met het begin van 1824 had hy zyne vroegere krachten teruggekregen. In het jaar 1825 begon Dr. BEAUMONT proeven met dezen persoon te nemen. Die proeven schenen hem echter niet gevallig. Hy verliet heimelyk den Arts, en het duurde tot 1829, eer deze weder iets van hem hoorde. Hy was sedert gehuwd, vader geworden, en volkomen in staat, zyn onderhoud door den zwaarsten handen arbeid te verdienen. Het gebrek bestond nog zoo, als hy er den Arts mede verlaten had. Dr. BEAUMONT haalde hem over, in zyne dienst te treden. Hy bleef verder by hem; en nu nam deze op hem een aantal proeven over de spysvertering, en wel bepaaldelyk van Augustus 1829 tot Maart 1831 en van November 1832 tot Maart 1833. De uitkomsten van dit op genoemde tyden onafgebroken voortgezet onderzoek worden medegedeeld in eene daarover opzettelyk door Dr. BEAUMONT uitgegeven werk.(*) Hetzelve draagt geheel den stempel der waarheid; alles wordt met zulk eene edele eenvoudigheid medegedeeld, dat men aan dit geschrift, zoo wel om deszelfs belangrykheid, als om den invloed, dien het op de natuurkunde van den mensch zal uitoefenen, eene blyvende waarde voorspelt.

Terwyl de lyder nu in dienst van den Heer BEAUMONT was, at en dronk hy als ieder ander mensch; hy werd zelfs volbloedig en lyviger dan te voren. De proeven, welke de Doctor dagelyks, ja dikwyls van uur tot uur herhaalde, schenen geenen merkbaren invloed op zynen welstand uit te oefenen. Dr. BEAUMONT ontlastte dikwyls de genuttigde voedsels, het maagsap enz. door de opening, terwyl hy andere door eene buigzame sonde in de maag bragt; somwylen zelfs bragt hy een' thermometer in dezelve, en, wat mede zeer belangryk is, hy sloeg de maag van dezen man zoo wel gade in den gezonden toestand, als wanneer hy onpasselyk was.

Tot dusverre zyn het byzonderheden, welke meer nog door het vreemde de nieuwsgierigheid wekken, dan eene wezenlyke, wetenschappelyke belangstelling inboezemen. Indien dus dit gedeelte voor het algemeen het meest belangwekkende was, zal willigt een kort overzigt der genomene proeven den natuur- en geneeskundigen niet geheel ongevallig zyn, tot dat het werk zelve ook onder ons meer bekend worde.

Wat de voedsels betreft, schynt Dr. BEAUMONT van gevoelen te zyn, dat de onbeschaafde, volgens de natuur levende mensch overal een voor hem gepast voedsel kan vinden; de beschaafde schynt het gemengde plant- en dierlyk, byzonder toebereide voedsel meer te behoeven. By de voeding moet zoo wel op de hoedanigheid als hoeveelheid der voedsels gelet worden. Het te veel wordt doorgaans de oorzaak van *indigestie*; ook schynt de maag niet zoo vele voedsels te behoeven, als haar doorgaans aangeboden, en by kinderen vooral tegen wil en dank er ingepropt worden. De voedingsstof schynt overal nagenoeg op hetzelfde neder te komen, hoe verschillend de voedsels zyn, waaruit zy bereid wordt. Vleeschvoedsels schynen ligter verteerbaar; de verteerbaarheid kan echter door vele omstandigheden gewyzigd worden; b. v. hard gekookt eiwit is hoogst moeijelyk te verteren, vloeibaar wordt spoedig door het maagsap ontbonden. Eene fyne vermaling der voedsels en eene teedere vezel zyn hoofdvereischten ter bevordering van de ontbinding der spyzen. Hoe meer punten van aanraking zy vertoonen, hoe spoediger zy van het maagsap doordrongen worden. Het doordringt nagenoeg als de warmtestof met dezelfde kracht de slappere plantenvoedsels, als de stevigere dierlyke zelfstandigheden.

Uit verder genomene proeven bleken melige aardappels een goed, zoogenoemde glazige een onverteerbaar voedsel te zyn. De aldaar bekende visschen waren een verteerbaar voedsel. Zout en azyn zyn voor de maag de heilzaamste speceryen; de overige prikkelen te zeer. Sterke dranken, koffy en thee werken, om dezelfde reden, nadeelig. De dranken worden niet verteerd, maar gaan onmiddelyk in den bloedsomloop over (door *imbititio* en volgens de wetten der *endosmose?*)

Het gevoel van den honger zoude het gevolg zyn van eene uitzetting en spanning der vaten, welke het maagsap uitscheiden. Wanneer voedsel in de maag komt, storten of zweeten de vaten een overvloedig maagsap uit. De dorst zoude ontstaan door het verlies van vocht uit het bloed.

Wanneer de maag de behoorlyke hoeveelheid voedsels ontvangen heeft, zoo moet er een aangenaam gevoel volgen. Een gevoel van zwaarte in de maagstreek strekt ten bewyze, dat er betrekkelyk reeds te veel genuttigd is. De genietingen der verfynde kookkunst luisteren echter zeer dikwyls niet naar de waarschuwingen van de maag. Het fyn vermalen der spyzen en het langzaam eten is noodzakelyk, ten einde elke beet van het maagsap behoorlyk doortrokken worde. De oplossende (ontbindende) kracht van het maagsap heeft meer overeenkomst met de werking van zuren op metalen, dan van het water op de zouten. Het is eene scheikundige werking, welke het maagsap op de spyzen uitoefent. De temperatuur van de maag, welke van 98—103° F. afwisselde, nam by de spysvertering niet byzonder toe. Beweging van de maag heeft er gelyktydig plaats.— Zy wordt door BEAUMONT tweeledig beschreven: *active*, opgewekt door de in de maag gekomene voedsels, en onderhouden, zoo lang er zich spyzen in de maag bevinden, waarmede tot $3\frac{1}{2}$ uren gemoeid zyn; de *passive* hangt af van de werking der spieren by de ademhaling.

Na verloop van een half uur is er dikwyls reeds eene behoorlyke hoeveelheid *chym* gevormd, die lichtgrys van kleur is, welke echter door de gebruikte voedsels gewyzigd wordt. Naar mate de *chym* vermeerdert, worden de bewegingen van de maag (*motus peristalticus*) levendiger.

Het maagsap vloeide somwylen met een' straal uit de bestaande opening. Het vertoonde de volgende eigenschappen: het was een helder, eenigzins slymachtig vocht; het smaakte als eene flaauwe ontbinding van zeezoutzuur in water; het vermengde zich gemakkelyk met water en wyngeest; het bruiste met alcaliën op; eiwit stremde spoedig door hetzelve; het ging de ontmenging van het vleesch tegen; op onzuivere, kwalykriekende zweren gelegd, werden deze door hetzelve spoedig verbeterd; het wordt met speeksel, slym, gal en al vleeschsap vermengd, waardoor deszelfs eigenschappen gewyzigd worden; ook wordt het daardoor ligter aan bederf onderhevig; zuiver, bleef het maanden lang onveranderd; het bleek by een scheikundig onderzoek uit azyn en zeezoutzuur te bestaan; ook werd in hetzelve gevonden phosphorzuur en zoutzuur kali, magnesia, kalk en eene eigenaardige dierlyke stof, oplosbaar in koud, onoplosbaar in kokend water.

Het slymvlies van de maag, die bron van zoo veel kwaad, geruimen tyd de eenige ziektezetel der nieuwe physiologische school, was in de ledige maag onregelmatig geplooid, fluweelachtig bleekrood, met een dun, doorschynend, kleverig slym bedekt, dat niet zuur, maar somwylen iets ziltig smaakte.

By ziekelyke aandoeningen van de maag, werd zy somwylen rood en droog; op eenen anderen tyd bleek en bleef zy vochtig, maar verdween het fluweelachtig voorkomen. By ziekelyke aandoeningen vond BEAUMONT somwylen ook gal in de maag.

Het voorkomen der tong had doorgaans vele overeenkomst met de inwendige gesteldheid der maag. In zeker opzigt kan dus de tong als de spiegel der inwendige ligchamelyke veranderingen beschouwd worden.

Dit zy genoeg voor geneeskundigen, om derzelver voorloopige aandacht by dit byzonder geval te bepalen, hetwelk, op eene ongezochte wyze en langs eenen natuurlyken weg, ons met de veranderingen der spysvertering bekend maakt, zoo als dit welligt nog nooit plaats had. Dit onderzoek, en de mededeeling van hetzelve, kan tot gevolgtrekkingen aanleiding geven, die welligt dienstbaar kunnen worden aan eene nog naauwkeuriger kennis dier verrigting, eene der gewigtigste in de dierlyke huishouding te noemen.

Door den beroemden TIEDEMAN en GMELIN is in de laatste tyden veel gedaan; desniettemin blyft er nog veel ter verdere nasporing over, en een voortgezet onderzoek, al moest het ook slechts dienen ter bevestiging van hetgeen deze yverige geleerden met anderen reeds gedaan hebben, is mede nog noodig; want ook hier kan men niet zeggen, dat de handelingen over dit onderwerp kunnen geacht worden gesloten te zyn.

(*) *Experiments and observations on the gastric juice and the physiology of digestion. By* WILLIAM BEAUMONT, *Med. Dr., Surgeon in the U. S. Army. Boston*, 1834. *8vo. maj.* 280 *p.*

Deze Courant wordt gedrukt en uitgegeven ter Drukkery van A. L. S. MULLER & J. F. NEUMAN wz., in de Willemstad, Breede Straat, Huis No. 76 De prys derzelve is f 12. 'sjaars, te betalen om de drie maanden. De prys der Advertentien is 25 Centen per regel, doch voor eene Advertentie van slechts een regel, betaalt men 50 Centen.